

E15, 19.10.2009, Věda se potýká s odlivem financí

Patrik Šilhavý

Praha Do vědy a výzkumu v roce 2008 plynulo 54,1 miliardy korun, což je o dvě stě milionů méně než v roce 2007. Celkové výdaje tak klesly poprvé od roku 1998, kdy je Český statistický úřad (ČSÚ) začal sledovat.

„Česko neplní ani z poloviny to, co si předsevzalo v rámci takzvané lisabonské strategie,“ uvedl vedoucí oddělení statistiky výzkumu ČSÚ Martin Mana. Investice odpovídají 1,46 procenta HDP, měly by ale přesáhnout hranici tří procent. Česko se tím přibližuje průměru sedmadvacítky. Nejvyšší výdaje ve vztahu k HDP mají Švédsko, Jižní Korea a Finsko.

České vědce zřejmě lepší časy nečekají, protože globální krize postihuje vědu stejně jako jiné obory. „Jsme součástí české ekonomiky, záleží tedy, jak si v nejbližší budoucnosti povede,“ řekl deníku E15 ředitel Ústavu molekulární genetiky **Akademie věd ČR** Václav Hořejší. Podle něj vláda zvolila špatnou strategii. Místo aby v době hospodářského útlu investice do vědy a výzkumu navýšila jako jiné evropské země, udělala přesný opak. A veřejné výdaje v roce 2008 jsou o sto milionů korun nižší, než v roce předešlém. Škrty by ale měly pokračovat. „Přes příští rok by do vědy ze státního rozpočtu mělo jít stejně jako v roce 2010 (25 miliard korun), v dalších letech se ale počítá s poklesem. To by byla pro českou vědu tragédie,“ varoval Hořejší.

V systému veřejného financování má navíc dojít ke změně. Rada pro výzkum, vývoj a inovace v nové koncepci pro rok 2010 počítá s omezením toku prostředků do základního výzkumu, čímž by byla o peníze ochuzena i **Akademie věd**. Naopak více financí by putovalo přímo do firem, škol a dalších institucí. S tím ale značná část vědecké obce nesouhlasí, považuje to za likvidační a uspořádala kvůli tomu i demonstrace. Poradní orgán vlády se hájí tím, že nová strategie přinese lepší ekonomický výnos z vynaložených prostředků a zajistí větší atraktivnost Česka pro zahraniční výzkumné pracovníky a organizace.

Zdroje ze státního rozpočtu by mohly v celkovém objemu nahradit investice samotných podniků, očekávat se to však nedá. Ze statistik ČSÚ vyplývá, že v roce 2008 klesly i ty – o sto milionů korun. „České firmy se nyní potýkají s krizí, výdaje omezily. Jak se zachovají po oživení ekonomiky, není jisté. Možná upřednostní jiné výdaje,“ uvedl vrchní ředitel sekce demografie ČSÚ Jan Srb. Podíl státních výdajů do vědy je u nás jeden z nejvyšších ze zemí OECD, u výdajů podniků je tomu naopak. Tím se tuzemský systém dotování vědy liší od většiny jiných členských zemí.

***

Výdaje na vědu a výzkum v Česku

(v miliardách korun)

Foto popis|